

Ajankohtaista riskinarvioinnista 19.3.2012

Riskinarviointiin liittyvien tiedontarpeiden yhtenäistäminen kansainvälisessä yhteistyössä

Tutkimusprofessori Anja Hallikainen
Evira/Riskinarvioinnin tutkimusyksikkö

Anja Hallikainen
13.3.2012

Merkittävät kehitystavoitteet suunnitelmallisen tiedonkeruun järjestämiseksi EU:ssa

■ EFSA:n tieteellinen strategia 2012-2016

- keskipitkän ja pitkän tähtäimen suunnitelmat kerätä yhtenäisesti jäsenmaista priorisoitua tutkimustietoa kohdistuen erityisesti puuttuvien tietojen tuottamiseen

■ Advisory Forum päättää kansallisesti aiheista ja mandaateista

- AF:n työryhmässä laajennettiin tiedonkeruun koskemaan myös **lisäaineita, ravintoaineita, eläinlääkkeitä, GMO:n käyttöä ja pakkausmateriaaleja kontaminanttien, pestisidien ja zoonoosien lisäksi**

Vedotaan lainsäädäntöön tiedonsiirron toteuttamisessa EU:hun ja EFSA:an

- Asetus No 178/2002, pykälä 33
 - elintarvikkeiden kulutus ja yksilön altistuminen riskeille
 - biologisten riskien esiintyminen ja vaikutus
 - elintarvikkeiden ja rehun kontaminantit
 - jäämät
- Muutettu vierasainelainsäädäntöä
 - 420/2011
- Sovittu muuten
 - dioksiinit ja PCB:t
- Joitakin epäselvyyksiä vielä komission ja EFSA:n välillä

Mitä liittyy tiedonsiirtoon jäsenmaista EFSA:an

- Yhtenäinen tietojenkeruusteemi
- Yhteinen ja riittävän kattava elintarvikkeiden luokittelu
- Tieto esiintymisestä ja pitoisuuksista ravinnossa
- Ruoankulutus
- Altistumisen arviointi

Kaaoksesta

- Monitorointitulokset
- GEMSin tietokanta
- Taloustutkimukset
- Teollisuuden tulokset
- Kansainvälinen tutkimustieto
- Tutkimusprojektien tulokset

järjestykseen

■ Kontaminantit

- Lainsäädännön edellyttämä monitorointi ja vuosittainen raportointi
- Ad hoc-pyynnöt tietyn tarpeen ja suunnitelman mukaan
- Total Diet Studies, TDS-tutkimukset, joissa tunnetusta ruokakorista valmistetaan syötäväksi aiottu ruoka, josta sitten analysoidaan ravintoaineet ja haitta-aineet

EFSA:ssa työn alla olevat kontaminantit

- Nivalenoli
- Sterigmatokystiini
- Sitriniini
- Ergot-alkaloidit
- Mineraaliöljyt
- Dioksiinit ja PCB:t
- Perfluorinoidut yhdisteet
- Akryyliamidi
- Furaani

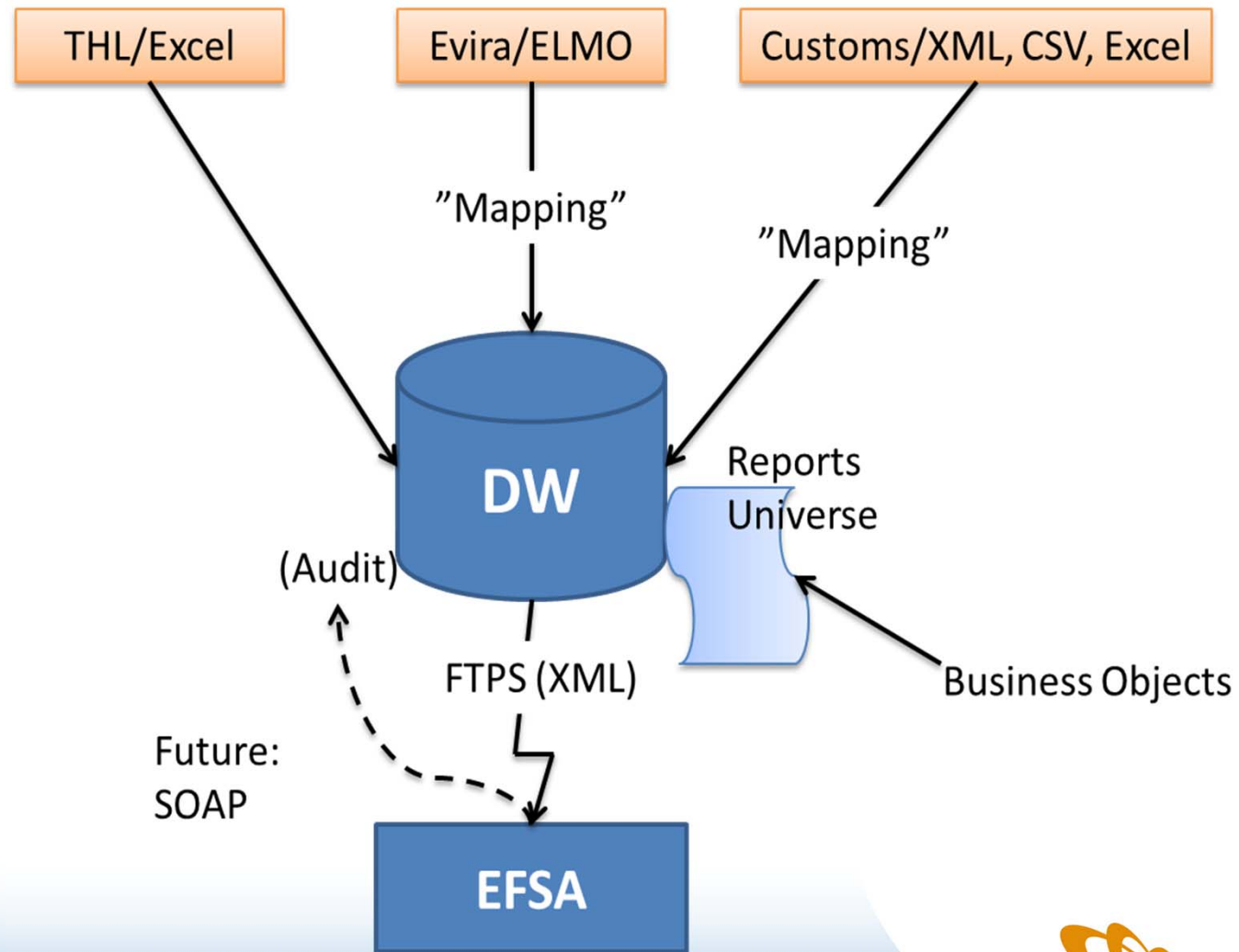
Ruoan kulutustietojen suunnitelmallinen kehittäminen ja kerääminen 2008-2017

- Siirrytään suppeasta tiedosta (2008) kattavampaan tietoon vuonna 2010, jolloin vain osittain tunnetaan lasten kulutus, eikä ole tehty elintarvikkeiden frekvenssikyselyä (FFQ) joka maassa
- Kattavammasta tiedosta siirrytään edelleen vuoden 2014 jälkeen EU MENU:un, joka on valmis vuonna 2017 ja jossa on yksityiskohtainen tieto lasten ruoankulutuksesta ja yhtenäinen FFQ

Muut kehitystarpeet

- Ihanteellinen **elintarvikkeiden luokittelusysteemi**
 - Yleisestä luokittelusta Foodex2:een
- Haasteet **riskinarvioinnissa**
 - useita kontaminantteja ja/tai ravintoaineita (1)
koostetuissa elintarvikkeissa (2)
 - deterministisestä menetelmästä siirrytään
laskemaan todennäköisyyttä, kuinka suuri osa
kuluttajista ylittää enimmäissaantisuositukset tai
lainsäädännön asettamat enimmäispitoisuusrajat

EFSA-pilotti Evirassa 2012-2013: tiedonsiirto Evirasta EFSA:an

EFSA-pilotin aikataulu

- Kick-off-kokous (kk 1, joulukuu 2011)
- D1 Data Standardisation-raportti (kk 3, helmikuu 2012)
- Standardisoinnin suunnitelmakokous (kk 5, huhtikuu 2012)
- Tiedonsiirto pilottina Evirasta EFSA:an (kk 11, lokakuu 2012)
- 1. luonnos D3 loppuraportti (kk 16, maaliskuu 2013)
- D3 loppuraportti (kk 18, toukokuu 2013)

Tiedonsiirron vaiheet (Data submission)

- Tulosten keruu tietyille standardoidulle tiedonkeruulomakkeelle (**Standard Sample Description**)
- Siirretään Evirasta XML-tiedostona EFSA:n tiedostoihin (**Data Handling Framework**), jossa tulosten siirtoa tarkastetaan kielellisten vaatimusten ja laadunvarmistuksen vaatimusten mukaan
- Lopuksi viedään EFSA:n varastoon (**Data Warehouse**)

Aktiviteetit, joilla harmonisoitua tiedonsiirtoa EU:ssa toteutetaan

EU-jäsenmaiden verkosto (**Networks**):

- 1) Asiantuntijaryhmä ruoankulutuksesta
- 2) Asiantuntijaryhmä haitta-aineiden esiintymisestä elintarvikkeissa

Työryhmät (**Working groups**):

- 1) Ruoan kulutus ja altistuminen
- 2) TDS-työryhmä
- 3) Elintarvikkeiden luokittelun työryhmä
- 4) Tiedonkeruun tekninen työryhmä (uusi)

The expert group of chemical occurrence

Uusi toimintakehys ja mandaatti (15.3.2012):

- Antaa neuvoja mahdollisuuksista ja rahoituksesta liittyen kontaminanttien ja muiden lainsäädäntöön liittyvien yhdisteiden vuosittaisesta tiedontuottamisen tarpeesta
- **Toimii kansallisena kiintopisteenä suunnittelemassa ja organisoimassa tiedonkeruuta**
- Osallistuu analyttisen laadun vaateisiin, jotta altistuslaskelmat onnistuvat

jatkuu

- Neuvoo SSD:n ajan tasalla pitämisessä ja sen siirtämisessä elektronisessa muodossa EFSA:an
- Toimii kansallisena yhteyshenkilönä asioissa, jotka liittyvät EFSA:n kemiallisten yhdisteiden varastoon (Warehouse)
- Neuvoo kaikissa tilanteissa, joissa pyritään parantamaan tiedonsiirron menetelmiä

Mitä uutta tiedonsiirrossa (16.3.2012)

- EFSA:sta tulossa riskiperusteinen ohje kansallisiin monitorointiohjelmiin
- JRC vahvasti mukana tiedonsiirron laadun varmistuksessa (kaikki muut paitsi ravintoaineet)
- JRC suunnittelee laajentavansa SSD- mallia (standard sample description) kaikkiin referenssi-laboratorioihin

WHO:n GEMS/Food-ohjelma

- WHO:ssa uusi web-perusteinen tiedon raportointisysteemi OPAL-WEB
- EFSA:ssa tehty automaattinen mäppäys SSD:stä GEMS/Food:iin
- EFSA esitti periaatteet, joilla tietoa toimitetaan:
 - EFSA ilmoittaa jäsenmaille aikeestaan
 - EFSA ilmoittaa, kun tieto on toimitettu
 - vain julkaistu tieto (evaluaatio) toimitetaan alkuperäisenä (tieto EU:sta ? vai jäsenmaista?)
 - jäsenmaat toimittavat tietoa vain EFSA:n kautta

Kiitos mielenkiinnostanne!

Anja Hallikainen
13.3.2012

